

ΕΙΣΗΓΗΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

Στο σχέδιο νόμου «Σύσταση Οργανισμού Ασφάλισης Εξαγωγικών Πιστώσεων (ΟΑΕΠ)».

Προς τη Βουλή των Ελλήνων

Με το παρόν σχέδιο νόμου επιδιώκεται ο εκσυγχρονισμός και η αναβάθμιση του εθνικού συστήματος ασφάλισης των εξαγωγικών πιστώσεων.

Η εξέταση της ελληνικής οικονομικής πραγματικότητας και η μελέτη της αντιστοιχίας διεθνούς εμπειρίας και πρακτικής οδήγησαν στο συμπέρασμα ότι το ισχύον θεσμικό καθεστώς ασφάλισης των εξαγωγικών πιστώσεων παρουσιάζει βασικές ανεπάρκειες για να μπορέσει ακόμα και τροποποιούμενο να ανταποκριθεί με επιτυχία στις ανάγκες τις εξαγωγικής δραστηριότητας της χώρας μας.

Στόχος του παρόντος σχεδίου νόμου είναι η υποστήριξη, μέσα στα πλαίσια των διεθνών συμβατικών υποχρεώσεων που έχει αναλάβει η χώρα μας, της ελληνικής εξαγωγικής δραστηριότητας με την προσφορά των κατάλληλων ασφαλιστικών, αντασφαλιστικών, εγγυοδοτικών και λοιπών συναφών υπηρεσιών.

Η ασφαλιστική υποστήριξη της εξαγωγικής δραστηριότητας συνίσταται στην προσφορά τριών υπηρεσιών:

α) παροχή ασφαλιστικής κάλυψης σε εξαγωγές, που εξαιτίας των κινδύνων μη πληρωμής που συνεπάγονται, διατάζει να καλύψει η ιδιωτική ασφάλιση·

β) παροχή ασφαλιστικής κάλυψης έναντι των λοιπών ποικίλων κινδύνων που de facto συνεπάγεται η διεξαγωγή του διεθνούς εμπορίου ακόμα και σε συνολικά φερέγγυες αγορές, όπως είναι οι συναλλαγματικές διακυμάνσεις, οι ακυρώσεις παραγγελιών, οι καθυστερήσεις πληρωμών, οι αποτυχημένες προσπάθειες επέκτασης των πωλήσεων, και άλλοι παρόμοιοι κίνδυνοι·

γ) παροχή ασφαλιστικής κάλυψης των εξαγωγικών πιστώσεων που λαμβάνουν ή και χορηγούν οι εξαγωγικές επιχειρήσεις.

Με την προσφορά αυτών των βασικών υπηρεσιών, οι εξαγωγικές επιχειρήσεις ελασματοποιούν τις δυσμενείς επιπτώσεις εξαγωγικών αποτυχιών και αρνητικών συγκυριών, προωθούν τις πωλήσεις τους σε συγκυριακά αβέβαιες αγορές, επεκτείνονται ευκολότερα σε νέες αγορές, αποκτούν ευκολότερα και με καλύτερους όρους τραπεζική χρηματοδότηση και διαμορφώνουν σε υγιή βάση επιθετικότερη εξαγωγική συμπεριφορά.

Η ασφαλιστική υποστήριξη της εξαγωγικής δραστηριότητας πρέπει να προσφέρεται από την πλευρά της Πολιτείας με όρους προϋποθέσεις και κριτήρια που βρίσκονται σε αρμονία με τους στόχους της εξαγωγικής και γενικότερης οικονομικής πολιτικής της Κυβέρνησης.

Συγκεκριμένα, πρέπει να λαμβάνει υπόψη τις βασικές παραμέτρους της εξαγωγικής δραστηριότητας, όπως είναι η κατηγορία των εξαγομένων αγαθών από άποψη, κυρίως, προστιθέμενης αξίας, διεθνούς ανταγωνιστικότητας, και προοπτικών αγοράς, το είδος και το κόστος των αναλαμβανόμενων κινδύνων και η φερεγγυότητα της αγοράς προορισμού των εξαγομένων αγαθών και υπηρεσιών.

Για την επίτευξη αυτού του έργου, το παρόν σχέδιο νόμου προβλέπει την αντικατάσταση του υφιστάμενου Κεφαλαίου Ασφάλισης Πιστώσεων Εξαγωγών (ΚΑΠΕ) από έναν νέο ασφαλιστικό φορέα με την επωνυμία Οργανισμός Ασφάλισης Εξαγωγικών Πιστώσεων (ΟΑΕΠ).

Σύμφωνα με το παρόν σχέδιο νόμου, ο ΟΑΕΠ:

α) λειτουργεί με σύγχρονες αρχές που διασφαλίζουν την αυτονομία του στη λήψη των λειτουργικών αποφάσεων και κατοχυρώνουν τον αποτελεσματικό αλλά μη γραφειοκρατικό έλεγχο της Πολιτείας·

β) δραστηριοποιείται μέσα στα πλαίσια των στρατηγικών επιλογών της εξαγωγικής πολιτικής της χώρας·

γ) αναλαμβάνει τέλος, κινδύνους και δραστηριότητες που καλύπτουν πλήρως τις ανάγκες αλλά και τις ιδιομορφίες της ελληνικής εξαγωγικής πρακτικής.

Η συγκρότηση του ΟΑΕΠ καλύπτει ένα σημαντικό θεσμικό κενό στην εξαγωγική υποδομή της χώρας μας, δεδομένου ότι το ΚΑΠΕ δε διαθέτει ούτε τη νομική δυνατότητα ούτε τη διοικητική υποδομή για να παράσχει ολοκληρωμένη ασφαλιστική κάλυψη στις ελληνικές εξαγωγές.

Με το άρθρο 1 ορίζεται η συγκρότηση, η νομική μορφή, η επωνυμία, η έδρα, ο σκοπός δραστηριότητας η αρχή λειτουργίας και η κριτική εποπτεία του ΟΑΕΠ που ασκείται από τον Υπουργό Εμπορίου.

Με το άρθρο 2 ορίζονται οι δραστηριότητες του ΟΑΕΠ.

Οι δραστηριότητες του ΟΑΕΠ ομαδοποιούνται σε τρεις κατηγορίες.

Στην πρώτη κατηγορία κατατάσσονται οι ασφαλιστικές, αντασφαλιστικές και εγγυοδοτικές υπηρεσίες που μπορεί να προσφέρει ο ΟΑΕΠ.

Στη δεύτερη κατηγορία κατατάσσονται συμπληρωματικές υπηρεσίες στήριξης που αποσκοπούν στην προώθηση των συμφερόντων των Ελλήνων εξαγωγέων, όταν και όπου παραστεί ανάγκη.

Στη τρίτη κατηγορία κατατάσσεται η αποδοχή ληξιπρόθεσμων εξαγωγικών απαιτήσεων που αποσκοπεί στο να δώσει σε επιχειρήσεις με υγιή εξαγωγική συμπεριφορά τη δυνατότητα να ελαχιστοποιήσουν τη ζημία που ενδεχόμενα μπορεί να προκληθεί από την πραγματοποίηση μιας ανασφαλιστής εξαγωγής.

Με το άρθρο 3 ορίζεται το πλαίσιο των κινδύνων που ο ΟΑΕΠ μπορεί να αναλάβει και η διαδικασία με την οποία ο ΟΑΕΠ μπορεί να επεκταθεί και στην ανάληψη κινδύνων που δεν ορίζονται στο παρόν σχέδιο νόμου.

Σε σχέση με το ΚΑΠΕ, ο ΟΑΕΠ επεκτείνεται στην κάλυψη των παρακάτω κινδύνων:

– κάλυψη του εμπορικού κινδύνου, ώστε να υποστηριχθούν ασφαλιστικά οι εξαγωγές σε χώρες υψηλού κινδύνου που η ιδιωτική ασφάλιση διατάζει να καλύψει·

– κάλυψη του κινδύνου υποτίμησης έναντι της δραχμής του νομίματος στο οποίο εκφράζεται η εξαγωγή, ώστε να εξαλειφθεί η αβεβαιότητα για τη δραχμική αξία των συναλλαγματικών εισπράξεων των εξαγωγικών επιχειρήσεων·

– κάλυψη του κινδύνου ζημιάς των εξαγωγικών επιχειρήσεων από την ακύρωση μιας παραγγελίας·

– κάλυψη του κινδύνου επιβάρυνσης των εξαγωγικών επιχειρήσεων από δραστηριότητες προώθησης των πωλήσεών τους (π.χ. συμμετοχή σε εκθέσεις, εμπορικές περιόδους, προσκλήσεις ξένων πελατών, κλπ), όταν δεν επιτυγχάνονται τα αναμενόμενα αποτελέσματα πωλήσεων·

– ασφαλιστική κάλυψη των πιστώσεων που χορηγούνται από ελληνικές εμπορικές τράπεζες στις εξαγωγικές επιχειρήσεις ή από τις εξαγωγικές επιχειρήσεις στους ξένους πελάτες τους·

– ασφάλιση των επενδύσεων στο εξωτερικό που πραγματοποιούνται από ελληνικές επιχειρήσεις·

– ο κίνδυνος βραχυχρόνιας καθυστέρησης πληρωμής που αντιμετωπίζουν οι εξαγωγικές επιχειρήσεις σε φερέγγυες αλλά ασταθείς αγορές αποτελεί αντικείμενο εγγυοδοσίας του ΟΑΕΠ ώστε να διαφυλαχθεί η ρευστότητά τους.

Το πλαίσιο των κινδύνων που ο ΟΑΕΠ μπορεί να αναλαμβάνει μπορεί να διευρυνθεί με Προεδρικό Διάταγμα ύστερα από πρόταση του Υπουργού Εμπορίου.

Με το άρθρο 4 ορίζεται η αντασφαλιστική δραστηριότητα του ΟΑΕΠ.

Με τον τρόπο αυτό θεσμοθετείται ότι οι κίνδυνοι που μπορεί να αναλάβει ο ΟΑΕΠ μπορούν επίσης να αναληφθούν και από ιδιωτικές ασφαλιστικές επιχειρήσεις.

Με το άρθρο 5 ορίζεται ότι το ανώτατο ποσοστό ασφαλιστικής κάλυψης είναι 90%.

Με το άρθρο 6 ορίζεται η διοίκηση του ΟΑΕΠ.

Ο ΟΑΕΠ διοικείται από 7 μέλη ΔΣ με τριετή θητεία και αποτελείται από πρόσωπα ειδικά με το αντικείμενο δραστηριότητας του ΟΑΕΠ. Τα μέλη του ΔΣ, ο Πρόεδρος του και ο Γενικός Διευθυντής του ΟΑΕΠ ορίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Εμπορίου. Το ΔΣ ορίζει τον Αντιπρόεδρο, τον αναπληρωτή Γενικό Διευθυντή και το Γραμματέα του.

Με το άρθρο 7 ορίζονται οι αρμοδιότητες και τα καθήκοντα του ΔΣ, όπως και του Προέδρου του ΔΣ και του Γενικού Διευθυντού του ΟΑΕΠ. Η εποπτεία και ο έλεγχος της δραστηριότητας του ΟΑΕΠ από την Πολιτεία ασκείται μέσα από τις εγκρίσεις του κρούσολογισμού, του προγράμματος δραστηριοτήτων και των κανονισμών του ΟΑΕΠ.

Τέλος, οποιαδήποτε σύναψη δανείου από τον ΟΑΕΠ πρέπει πρώτα να εγκριθεί από τον Υπουργό Εμπορίου.

Με τα άρθρα 8 και 9 ορίζεται η υποχρέωση του ΟΑΕΠ να συντάσει ισολογισμό εγκεκριμένο από ορκωτούς λογιστές. Ο ισολογισμός, η απολογιστική έκθεση δραστηριοτήτων και η κατανομή των τυχόν διαχειριστικών πλεονασμάτων σε εναλλακτικές χρήσεις εγκρίνονται από τους Υπουργούς Εθνικής Οικονομίας και Εμπορίου.

Με το άρθρο 10 ορίζονται θέματα που αφορούν το προσωπικό του ΟΑΕΠ.

Ο ΟΑΕΠ εκτός από μόνιμο ή προσωρινό προσωπικό μπορεί να χρησιμοποιεί και προσωπικό με απόσπαση από τη δημόσια διοίκηση και τον ευρύτερο δημόσιο τομέα.

Με το άρθρο 11 ορίζονται οι κόροι του ΟΑΕΠ και οι εναλλακτικές χρήσεις στα τυχόν διαχειριστικά πλεονάσματά του.

Με το άρθρο 12 ορίζεται ότι κεφάλαιο του ΟΑΕΠ αποτελεί η εγγυοδοσία του ελληνικού δημοσίου το ανώτατο όριο της οποίας καθορίζεται με Προεδρικό Διάταγμα ύστερα από πρόταση των Υπουργών Εθνικής

Οικονομίας Οικονομικών και Εμπορίου.

Με τον τρόπο αυτό δεν απαιτείται η πλήρης καταβολή του κεφαλαίου του ΟΑΕΠ αλλά μόνο η καταβολή των τυχόν αποζημιώσεων όταν αυτές προκύψουν στην πράξη και δεν μπορούν να ικανοποιηθούν από τα ταμειακά διαθέσιμα του ΟΑΕΠ (που έχουν σχηματισθεί από το ΚΑΠΕ).

Κάθε αποζημίωση που καταβάλλεται με χρησιμοποίηση της εγγυοδοσίας του ελληνικού δημοσίου μειώνει: ισόποσα το ανώτατο εγκεκριμένο όριο της εγγυοδοτικής υποχρέωσης του Δημοσίου.

Με τα άρθρα 13 και 14 ορίζονται οι δικαιούχοι των παροχών του ΟΑΕΠ και η υποκατάσταση δικαιωμάτων και υποχρεώσεων σε περίπτωση καταβολής αποζημίωσης.

Με το άρθρο 15 ορίζονται οι όροι και οι προϋποθέσεις συνομολόγησης ασφαλίσεων, αντασφαλίσεων και εγγυήσεων σε συνάλλαγμα.

Ορίζεται επίσης ότι το ανώτατο όριο του εγγυοδοτικού κεφαλαίου του ΟΑΕΠ που μπορεί να χρησιμοποιηθεί για τη συνομολόγηση υποχρεώσεων σε συνάλλαγμα καθορίζεται με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας ύστερα από πρόταση του ΔΣ του ΟΑΕΠ.

Με το άρθρο 16 ορίζεται το φορολογικό καθεστώς που διέπει τις δραστηριότητες του ΟΑΕΠ.

Με το άρθρο 17 ορίζεται ότι ο ΟΑΕΠ υπάγεται κατά τα λοιπά στη νομοθεσία ιδιωτικών ασφαλίσεων με εξαίρεση την υποχρέωση σχηματισμού τεχνικών αποθεμάτων.

Με το άρθρο 18 ορίζεται η υποχρέωση του δημοσίου και του ευρύτερου δημόσιου τομέα να παρέχουν όλες τις αναγκαίες πληροφορίες στον ΟΑΕΠ για την επιτυχή εκπλήρωση των σκοπών του.

Με τα άρθρα 19, 20 και 21 ορίζεται η αντικατάσταση του ΚΑΠΕ από τον ΟΑΕΠ και ο χρόνος έναρξης της λειτουργίας του ΟΑΕΠ.

Αθήνα, 18 Μαρτίου 1988
Οι Υπουργοί

Προεδρίας της Κυβέρνησης
ΑΠ. ΚΑΚΛΑΜΑΝΗΣ
Οικονομικών
Δ. ΤΣΟΒΟΛΑΣ

Εθνικής Οικονομίας
Εμπορίου
Ν. ΑΚΡΙΤΙΔΗΣ

ΣΧΕΔΙΟ ΝΟΜΟΥ

Σύσταση Οργανισμού Ασφάλισης Εξαγωγικών Πιστώσεων (ΟΑΕΠ).

Άρθρο 1

Σύσταση - Σκοπός - Εποπτεία

1. Συνιστάται νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου με την επωνυμία «Οργανισμός Ασφάλισης Εξαγωγικών Πιστώσεων» (ΟΑΕΠ). Ο ΟΑΕΠ εδρεύει στην Αθήνα και έχει σκοπό την υποστήριξη της εξαγωγικής δραστηριότητας των ελληνικών επιχειρήσεων με την παροχή των υπηρεσιών που προβλέπεται στα επόμενα άρθρα.

2. Ο ΟΑΕΠ τελεί υπό την εποπτεία του κράτους, που ασκείται από τον Υπουργό Εμπορίου.

Άρθρο 2

Δραστηριότητες

1. Ο ΟΑΕΠ παρέχει εγγυήσεις, ασφαλίσεις και αντασφαλίσεις για τις ακόλουθες πράξεις:

α. εξαγωγές ελληνικών εμπορευμάτων που παράγονται στην Ελλάδα.

β. παροχή υπηρεσιών, εκπόνηση μελετών και σχεδίων, επίβλεψη τεχνικών έργων, ανάληψη εκτέλεσης τεχνικών έργων στο εξωτερικό από ελληνικές επιχειρήσεις ή οργανισμούς ή από κοινοπραξίες ή εταιρείες στις οποίες μετέχουν ελληνικές επιχειρήσεις.

γ. κατασκευή, μετασκευή ή επισκευή σε ελληνικές ναυπηγοκατασκευαστικές επιχειρήσεις πλοίων, πλοιαρίων και πλωτών ναυπηγημάτων, ανεξάρτητα από την εθνικότητα του πλοιοκτήτη ή της σημαίας του πλοίου, εφ' όσον η αξία τους διακανονίζεται σε συνάλλαγμα.

δ. απαιτήσεις σε συνάλλαγμα που απορρέουν από την πραγματοποίηση των πράξεων που αναφέρονται στα εδάφια α έως γ.

ε. εξαγωγή ελληνικών εμπορευμάτων με σκοπό την πώλησή τους ή τη συμμετοχή σε εκθέσεις και επιδείξεις.

στ. μίσθωση μηχανημάτων, εργαλείων και μεταφορικών μέσων για την εκτέλεση τεχνικών έργων στο εξωτερικό.

ζ. συμμετοχή σε διεθνείς διαγωνισμούς για την προμήθεια αγαθών,

την εκπόνηση μελετών, την ανάληψη επιβλέψεων ή εργαλαβίων ή για τη σύνταξη συμβάσεων προμήθειας αγαθών ή παροχής υπηρεσιών.

η. δαπάνες που διενεργούνται από ελληνικές εξαγωγικές επιχειρήσεις στο εσωτερικό ή εξωτερικό, σχετικές με τις πράξεις που αναφέρονται στα εδάφια α έως γ.

θ. εξαγωγικές πιστώσεις που παρέχονται από πιστωτικά ιδρύματα που λειτουργούν στην Ελλάδα σε ελληνικές επιχειρήσεις και επιχειρήσεις εγκαταστημένες στο εξωτερικό ή από ελληνικές επιχειρήσεις σε επιχειρήσεις εγκαταστημένες στο εξωτερικό, με σκοπό την πραγματοποίηση των πράξεων που αναφέρονται στα εδάφια α έως γ.

ι. εγγυητικές επιστολές που εκδίδονται από πιστωτικά ιδρύματα ή ασφαλιστικές εταιρείες που αφορούν πράξεις που αναφέρονται στα εδάφια α έως γ.

ια. επενδύσεις που πραγματοποιούνται στο εξωτερικό από ελληνικές επιχειρήσεις.

2. Ο ΟΑΕΠ παρέχει εμπορικές πληροφορίες και συμβουλές σχετικές με τη διαξαγωγή του διεθνούς εμπορίου καθώς και πληροφορίες και συμπληρωματική τεχνική υποστήριξη για την εισπραξη ληξιπρόθεσμων εξαγωγικών απαιτήσεων και την υποστήριξη των συμφερόντων των Ελλήνων εξαγωγικών αγαθών ή υπηρεσιών στο εξωτερικό.

3. Ο ΟΑΕΠ μπορεί να αποκτά ληξιπρόθεσμες απαιτήσεις σε συνάλλαγμα, που απορρέουν από τη διενέργεια των πράξεων που αναφέρονται στα εδάφια α-γ της παρ. 1, να τις εισπράττει για λογαριασμό του και να τις μεταβιβάζει περαιτέρω στο εσωτερικό ή το εξωτερικό.

Άρθρο 3

Καλυπτόμενοι κίνδυνοι

1. Ο ΟΑΕΠ μπορεί να καλύπτει τους ακόλουθους κινδύνους:

α. αφεργυρότητα του αγοραστή ή εργοδότη, φυσικού ή νομικού προσώπου, η υπερημερία αυτών για την πληρωμή.

β. άρνηση παραλαβής του εμπορεύματος ή μη εξόφληση της αξίας του από τον αγοραστή φυσικό ή νομικό πρόσωπο, αλλοδαπό ή δημόσιο ή οργανισμό ελεγχόμενο από αυτό, εξαιτίας μερικής ή ολικής καταστροφής του εμπορεύματος κατά τη μεταφορά ή ελαττώματος που προκλήθηκε κατά τη μεταφορά ή από άλλη αιτία, για την οποία δεν ευθύνεται ο πωλητής.

γ. άρνηση παραλαβής του έργου ή μη εξόφληση της αξίας του από τον εργοδότη, φυσικό ή νομικό πρόσωπο, αλλοδαπό δημόσιο ή οργανισμό ελεγχόμενο από αυτό, εξαιτίας μερικής ή ολικής καταστροφής του έργου ή ελαττώματος που προκλήθηκε κατά την εκτέλεσή του, εφ' όσον δεν ευθύνεται ο εργολάπτης.

δ. ακύρωση της άδειας εισαγωγής ή εξαγωγής από ενέργεια των κρατικών αρχών της χώρας εισαγωγής ή εξαγωγής.

ε. ακύρωση παραγγελίας από τον αγοραστή ή εργοδότη.

στ. αυθαίρετη καταγγελία, τροποποίηση ή μη εκτέλεση της σύμβασης από τον αγοραστή ή τον εργοδότη.

ζ. απαγόρευση μεταφοράς συναλλάγματος.

η. επιβολή δικαιοστασίας στη χώρα προορισμού των αγαθών, παροχής των υπηρεσιών, εκτέλεσης του έργου ή πραγματοποίησης των επενδύσεων.

θ. αναγκαιά εκ των υστέρων αλλαγή συγκοινωνιακού μέσου ή της πορείας του κατά τη μεταφορά των εμπορευμάτων.

ι. πράξεις ή ενέργειες αλλοδαπού κράτους ή οργανισμού ελεγχόμενου από αλλοδαπό κράτος, που αποδεικνύονται με επίσημα έγγραφα και εμποδίζουν την εκτέλεση της σύμβασης ή την κανονική λειτουργία της επένδυσης ή διαφοροποιούν το αρχικό καθεστώς της επένδυσης, όπως εθνικοποιήσεις και απαλλοτριώσεις.

ια. γεγονότα ανωτέρας βίας, όπως πόλεμος, εσωτερικές ταραχές, τρομοκρατικές ενέργειες, θεομηνίες και απεργίες, που καθιστούν αδύνατη ολική ή μερική την εκτέλεση ή την εμπρόθεσμη εκτέλεση της σύμβασης ή την κανονική λειτουργία της επένδυσης.

ιβ. μείωση της τιμής πώλησης σε συνάλλαγμα ελληνικού προϊόντος ή υπηρεσίας που εξάγεται, σε σχέση με αυτή που ίσχυε κατά το χρόνο σύναψης της ασφαλιστικής σύμβασης.

ιγ. υποτίμηση έναντι της δραχμής του νομίσματος της συναλλαγής, σε σχέση με την ισοτιμία που ίσχυε κατά το χρόνο σύναψης της ασφαλιστικής σύμβασης.

ιδ. δαπάνες προώθησης των πωλήσεων στο εξωτερικό, που δεν καλύπτονται από τα έσοδα των αντίστοιχων πωλήσεων αγαθών ή παροχής υπηρεσιών.

2. Με προεδρικά διατάγματα που εκδίδονται με πρόταση του Υπουργού Εμπορίου, Ο ΟΑΕΠ μπορεί να εκτείνει τις δραστηριότητες του